WASHINGTON ...

1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ
І СЛУЖБИ СВОЄМУ
НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
"SVOBODA", 81-83 GRAND ST.
JERSEY CITY 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 82. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 2-го ТРАВНЯ 1963 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 2, 1963 No. 82. VOL. LXX.

ПОЛІПШЕНА ЕКОНОМІКА ЗБІЛЬШИТЬ ПРИБУТКИ З ПОДАТКІВ — ТВЕРДИТЬ ДІЛЛОН

Вашингтон. — Секретар скарбу Даґлес Діллон, промовляючи на зборах Торговельної Палати ЗДА, сказав, що поліпшення економіки цієї країни збільшить прибутки федеральної скарбниці з податків у фінансовому році, що зачнеться 1-го липня 1963-го року, і внаслідок того федеральний дефіцит в тому році буде менший принаймні на один більйон долярів. Діллон твердив, що уряд президента Кеннеді не любить дефіциту, але „ми мусимо погодитися на недобір, коли це є конечне для збереження безпеки ЗДА". Діллон казав також, що уряд мусить прийняти як конечне зло дефіцитовий бюджет. В січні Президент предложив Конґресові бюджет в сумі $98 800 000 000, а прибутки мали становити тільки $86 900 000 000, що означало, що в 1964-му році був передбачений дефіцит на суму — $11 900 000 000. Тепер Діллон передбачає, що дефіцит буде менший, бо економіка розвивається ліпше, як сподівалися в січні цього року. В цьому фінансовому році, який кінчиться 30-го червня 1963-го року, федеральний дефіцит зменшиться в порівнянні з тим числом, яке передбачалося в січні. Цей дефіцит мав становити $8 800 000 000. Уряд вже повідомив Палатну Комісію Способів і Засобів, що федеральні витрати зменшаться принаймні на $400-000 000. Діллон промовляв в обороні урядового проєкту про зменшення прибуткових податків, щоб цим способом приспішити темп росту економіки. Секретар скарбу тільки згадав про урядовий проєкт реформи податкової системи. Інші промовці гостро критикували цей проєкт, але всі вони були за те, щоб зменшити прибуткові податки. Голова Чейз Манґеттен Банку, Джордж Чемпіон і професор Ден Труп Смут із Гарвардського університету заявили що Кеннеді пропонує забагато зменшити податки окремим особам, а замало корпораціям. Джордж Шулц із Шикаґовського університету твердив, що Президент запропонував замале зменшення прибутковиь податків, яке не зможе скріпити економіки та приспішити темп її росту. Діллон заявив, що поліпшення економіки зовсім не є арґументом, щоб не зменшувати прибуткових податків. Секретар сказав, що зменшення податків під час *поліпшування* економіки матиме кращий успіх як під час економічної знижки. Зменшені податки дадуть можливість мільйонам осіб видати ті гроші, що їх мали витратити на податки, і цим способом скріпиться рух в торгівлі, а це спричинить більший рух в продукції Уряд пропонував зменшити податки впродовж трьох років на $13 3000 000 000. З того мала б державна скарбниця дістати назад $3 300 000 000 внаслідок реформи податкової системи.

Найвищий Суд ЗДА підтримав судову заборону страйку на залізницях

Вашинґтон. — Найвищий Суд ЗДА більшістю 6-ох до 3-ох голосів підтримав судову заборону страйку 4-ох залізничних спілок проти залізничої лінії Луїсвілл енд Нешвілл. Страйк був спричинений тим, що залізнична компанія не хотіла прийняти залізничника В. Дж. Гомпріз та заплатити йому ту залеглу платню, якої він не дістав у тому часі, коли був звільнений із праці за те, що був образив двох інших робітників, які були в службі. Рада Залізничних Взаємин вирішила була, щоб той залізничник був прийнятий на працю, і щоб йому заплатили залеглу платню. Залізнична компанія погодилася з цим рішенням, але хотіла відтягнути від залеглої платні ту суму, яку той робітник був заробив, працюючи поза залізницею під час свого звільнення.

Сенатська комісія пропонує збільшити поштові оплати від пакунків

Вашинґтон. — Голова Сенатської Поштової Комісії сенатор Олін Д. Джанстон заявив, що він старатиметься, щоб ним очолювана Комісія ухвалила законопроєкт про збільшення оплат від пересиланих пакунків, щоб тим способом зменшити дефіцит поштового департаменту на яких 70 до 100 мільйонів долярів. Одночасно сенатор Джанстон заявив журналістам, що, на його думку, Сенатська Комісія Видатків ухвалить поважну частину з тих додаткових $92 мільйонів, які Палата скреслила була в поштовому бюджеті. Коли збільшиться оплати від пакунків і коли привернеться ту суму, яку скреслила була Палата, тоді не треба буде обмежувати поштову службу, припиняючи доставу пошти в суботу та до нових будинків. Головний поштмайстер Едвард Дей заявив в Сенатській Підкомісії Видатків, що він мусітиме значно обмежити поштову службу, коли Конґрес не признає додаткових фондів на оплату листонош, які мали доставляти пошту до нових мешкань, що знаходитимуться в будівельних проєктах, що їх тепер викінчується в 68-ох містах. Відділ пакунків приносить поштовому департаментові річний дефіцит в сумі — 130 000 000 долярів.

В АМЕРИЦІ

● **Крайова Рада Безпеки** в Шикаґо повідомляє, що в березні ц.р. в автових катастрофах згинуло 3,120 осіб. В першій чверті цього року від авт згинуло 8.460 осіб.

● **В Ню Йорку** на лицитаційрозпродажу продали один лист президента Юрія Вашинґтона за 17.000 дол. Цей лист написаний 10-го грудня 1776-го року, і в ньому повідомляється, що Вашинґтон мусить відступати перед англійцями.

● **Палатна Комісія Збройних Сил** має нараджуватися над проєктом про збільшення платні військовикам і старшинам на 14.3 відсотка, а воякам на 12.6 відсотка. Секретар оборони Роберт МекНамара пропонував більше збільшення платні, щоб заохотити молодих людей до служби у збройних силах.

● **Колишній шеф штабу** летунства генерал Томас Д. Вайт написав статтю для „Сатердей Івнінґ Пост", в якій критикує той стан, що тепер в Пентаґоні (в Департаменті Оборони) завеликий голос мають цивільні особи, а не військовики. Він каже, що „професійні цивільні експерти" здушують „військову ініціятиву" фахових людей.

● **Уряд Публічного Здоров'я** стверджує, що в лютому число народжень в ЗДА знов зменшилося, а число смертних випадків збільшилося внаслідок того, що більше людей вмирало від інфлюенци. В лютому народилося 314,000 дітей, а в 1962-му році в лютому народилося було 318,000.

● **Міжамериканське Пресове Товариство** назначило окремий комітет, який має вивчати комуністичну інфільтрацію преси в країнах Західньої Півкулі. Мають вивчати „методологію марксистської акції та її характеристику".

КНЯЖІ ВІДВІДИНИ „ДЗВОНУ СВОБОДИ"



Люксембурзька велика княгиня Шарльотта, яка перебуває тепер у ЗДА і була *прийнята у вівторок президентом* Кеннеді в Білому Домі, відвідала також Залю Незалежности у Філядельфії й оглянула в супроводі філядельфійського посадника Джеймса Г. Дж. Тейта виставлений там „Дзвін Свободи".

ЗДА домагатимуться зменшення мита на фармерські продукти в переговорах з Европою

Вашингтон. — Колишній державний секретар за уряду Айзенгавера Крістіян А. Гертер, який є особою теперішнього уряду до ведення торговельних переговорів, промовляючи на зборах Торговельної Палати ЗДА, заявив, що він домагатиметься, щоб країни, які є членами Европейського Спільного Ринку, зменшили також мито і на фармерські американські продукти. Він казав, що домагатиметься в переговорах із членами Европейського Спільного Ринку, щоб вони скасували також інші обмеження в торгівлі фармерськими продуктами із ЗДА, такі як встановлювання окремих квот, видавання ліцензій і т. п. Европейський Спільний Ринок творять такі держави: Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембурґ. Промовляв і голова Торговельної Палати Ледд Пломлі, який хвалив президента Кеннеді за гострий виступ проти Куби в жовтні м. р., але він нарікав на те, що Президент не докінчив своєї акції проти Куби і залишив там комунізм у віддалі 80 миль від берегів ЗДА.

Закликають Латинську Америку оголосити себе відатомізованою зоною

Ріо де Жанейро, Бразилія. Президенти Бразилії і Мехіко Гуларт і Льопез Матеос повідомили про те, що вже 5 країн Латинської Америки погодилися, щоб всі латинські держави Латинської Америки оголосили себе відатомізованою зоною, в якій не було б зовсім атомової зброї ані жадних влаштувань для зберігання такої зброї чи її продукції. Ці п'ять країн, спонзорів такої пропозиції, це — Болівія, Чіле, Еквадор, Мехіко і Бразилія. Цю резолюцію вже підписали президенти п'ятьох згаданих держав. Вони закликають 15-ох президентів решти латинських американських держав, щоб підтримали те рішення. Очевидно, що подібну пропозицію вислали і до Куби. Президенти цих держав гадають, що коли б вдалося відатомізувати Латинську Америку, то це могло б бути першим кроком до того, щоб настала відатомізація цілого світу. Тут треба згадати, що досі тільки Куба має атомову зброю від СССР, а всі інші латинські держави не мають від чого відатомізовуватися. Можна сумніватися, чи Куба пристане на цю пропозицію.

У Конґресі критикують уряд за допомогу арабам

Вашинґтон. — У вівторок 30-го травня в Конґресі ЗДА сенатор Джекоб Джевітс з Ню Йорку і сенатор Гюберт Гомфрі, перший республіканець і другий демократ, започаткували гостру критику уряду президента Кеннеді за їхню політику відносно Середнього Сходу, зокрема за допомогу Об'єднаній Арабській Республіці та арабським країнам взагалі. Критики вказують, що Об'єднана Арабська Республіка має тепер цілий ряд ракет від Совєтського Союзу та що вона недвозначно приготовляється до аґресивного нападу на Ізраїль. Також у Палаті Репрезентантів конґресмен Сеймур Галпер вніс законопроєкт для припинення будь-якої допомоги Об'єднаній Арабській Республіці на тій підставі, що президент Нассер, мавши американську господарську допомогу, може більше своїх власних ресурсів обернути на розбудову своїх збройних сил в аґресивних цілях. В Сенаті критики теперішньої урядової політики вимагають окремого договору взаємної оборони з Ізраїлем.

УВАН влаштовує першу виставку малярських праць Петра Холодного молодшого

Ню Йорк. — Заходом Української Вільної Академії Наук у ЗДА відбудеться в суботу дня 4 травня ц. р. о год. 6-ій веч, в приміщенні Академії виставка малярських праць — картин відомого українського маляра — Петра Холодного, молодшого.

Виставка, влаштована у великій залі будинку Академії при 206 Вест 100-ій вул., буде першою в Америці виставкою малярських праць Петра Холодного, мол. Будуть показані праці мистця, зроблені протягом останніх років. Більшість з-понад 30 виставлених робіт виконана темперою. На виставці будуть показані також декілька олійних картин мистця. Виставка триватиме до кінця 31 травня ц. р. і відкрита для оглядання кожного дня , крім неділь, від год. 5 до 7 вечора.

● **В Еспанії** публічна опінія сильно схвильована офіційним ствердженням, що в цьому році померло коло 20 осіб внаслідку затруєння пальним спіртом, що його несовісні фабриканти горілок додавали до своїх продуктів, щоб зробити горівки „сильнішими" та — дешевими. Ведеться слідство проти шістьох дестилярень в провінції Ґаліція.

Християнські демократи втратили, а комуністи здобули голоси в італійських виборах

Рим. — Хоч партія Християнських Демократів, яка від довгих років є урядовою партією в Італії, також і надалі залишається найсильнішою партією в країні, тим не менше в виборах минулої неділі і понеділка вона здобула вже менше голосів, ніж у попередніх виборах, натомість більше голосів у порівнянні з попередніми виборами здобула комуністична партія. Християнські демократи втратили в цих виборах 757,000 голосів і 13 місць в парляменті. Процентово вони здобули 38,3% голосів у порівнянні з 42,4%, що їх вони мали в попередніх виборах. Комуністи здобули 1,059,000 голосів більше та 25 додаткових місць в парляменті. Відсотково вони здобули 25,3% голосів, у порівнянні з 22,7%, що їх мали у попередніх виборах. Більше 45,000 голосів здобула також ліва Соціялістична партія Пієтра Ненні. Тим не менше партія Християнських Демократів прем'єра Фанфані, разом з коаліційними з нею партіями матиме все ще більшість в парляменті. Проте, вислід останніх виборів поважно захитав її авторитет в країні.

Хрущов знову обіцяє співпрацювати для замирення в Ляосі

Вашингтон. — Державний підсекретар Аверел Гарриман, який останніми днями перебував у Москві, де відбув довшу розмову з Хрущовим про справу Ляосу, передав у вівторок 30-го квітня цього року президентові Кеннеді під час зустрічі в Білому Домі, усну заяву совєтського диктатора Нікіти Хрущова, що Совєтський Союз готовий співпрацювати над мирною полагодою ляоської кризи. Дослівного тексту цієї обіцянки Хрущова не опубліковано. Гарриман заявив тільки журналістам — вже після зустрічі із Президентом — що Хрущов просив його передати президентові Кеннеді запевнення, що Совєтський Союз буде дотримуватися зобов'язань узятих на себе в Женевському договорі про встановлення невтрального режиму в Ляосі. На запит журналістів, що станеться, як комуністичні збройні сили Патета Ляо будуть продовжувати свою аґресію в Ляосі, Гарриман відповіді не дав, а ствердив тільки, що Ляос буде ще довго тереном внутрішньої боротьби між комуністами з одного та невтралістами і консерватистами з другого боку. Запитаний журналістами, чи він вірить у щирість Хрущова, Гарриман заявив, що єдиною реальною річчю є запевнення Хрущова, що він хоче дотримуватись встановлених женевським договором зобов'язань. Але водночас із цим Гарриман ствердив, що Хрущов і Совєти трактують ці зобов'язання по-своєму.

Сен. Фулбрайт дораджує допомагати Хрущову в його „політиці відлиги"

Бостон, Массачусетс. — Голова Сенатської Комісії Закордонних Справ сенатор-демократ з Аркенсо Дж. В. Фулбрайт, в доповіді в Правничому і дипломатичному факультеті при університеті ім. Тефта закликав політиків західнього вільного світу до того, щоб допомагали Хрущову здійснювати політичну відлигу" після гострої диктатури Сталіна". Він гадає, що в СССР „сильні сили домагаються зміни політики внутрі СССР". і що совєтське суспільство і економіка „стаються занадто складними, щоб їх можна було контролювати з централь-ного диктаторського становища". Такий стан разом із щораз то більшою силою Заходу міркує сен. Фулбрайт. могли б спровокувати совєтських лідерів до акту провокації. Тому сен. Фулбрайт гостро виступає проти тих, які хотіли б оголосити, що ціллю західньої політики є „повна перемога над Москвою". Повна перемога за допомогою атомової війни, на думку сенатора, могла б спотворити, або навіть і знищити нашу власну цивілізацію.

ТАСС спростовує славословіє для Хрущова

Москва. — Тут з дипломатичних колах звернули увагу на небувалий досі факт спростовування та поменшення славословій, що їх мав виголосити Фідель Кастро на честь Хрущова. Спростовання подала урядова совєтська аґенція ТАСС, очевидно за згодою чи на доручення Хрущова. Цю подію вважається в дипломатичних колах за виразну познаку того, що Хрущов уже й сам заявив, мовляв, він „не є вічний", та що хтось прийде по ньому. Теперішнє офіціяльне злагіднення славословій на честь Хрущова вважається за його власне намагання „доказувати", що він не є незаступимий, щоб цим полегшити диктаторські завдання для того, кого він плянує поставити на своє місце. Хрущов має тепер 69 років і в дипломатичних колах не виключають можливостей, що він може сам добровільно відійти від уряду.

КАСТРО РОЗМОВЛЯЄ З МОСКВИЧАМИ



Під час своїх відвідин у Москві, кубинський диктатор Фідель Кастро, показався для пропаганди на вулиці і пробував навіть розмовляти з москвичами.

ЗДА ЗБОЙКОТУВАЛИ ПЕРШОТРАВНЕВУ ПАРАДУ В МОСКВІ

Вашинґтон. — Цього року вперше від багатьох років ЗДА не були репрезентовані на великій першотравневій параді на Червоній площі в Москві. Вже на передодні тієї паради було відомо, що американський амбасадор Фой Д. Колер не буде на тій параді і що також інші урядовці американських дипломатичних представництв в Совєтському Союзі одержали доручення не брати участи в тій параді. Рішення винесено в порозумінні з Державним Департаментом у Вашинґтоні. Головною причиною такого рішення уряду ЗДА була приявність у Москві і на першотравневій параді Фіделя Кастра, комуністичного прем'єра-диктатора Куби, якого вітають в Москві як великого героя. Кастро вже раз виступав там, промовляючи з мавзолею Леніна до великої товпи народу в неділю 28-го квітня, заявивши при цій нагоді, що Совєтський Союз врятував „кубинську революцію перед американською аґресією". Амбасадор Колер ані ніхто з американської амбасади не взяли участи в жадній із дипломатичних акцій чи прийнять, влаштовуваних з нагоди відвідин Кастра, з урядом якого ЗДА не мають дипломатичних зв'язків. Також Хрущов, відповідаючи на згадану заяву Кастра, заявив зі свого боку„ що в жовтні минулого року „совєтський нарід" був з Кубою, як вона „була загрожена імперіялістичною аґресією". Накинувся на Америку й совєтський міністер оборони маршал Родіон Маліновський, який в своєму першотравневому наказі обвинувачує З'єдинені Держави в „підготові безоглядних плянів розпалити атомову війну в світі". Спостерігачі московської паради запримітили не тільки відсутність амбасадора Колера, але й відсутність Козлова, одного з найвищих після Хрущова совєтських достойників, про якого говориться як про можливого наступника Хрущова на пості диктатора. Першотравневі паради відбулися й по столицях союзних підсовєтських „республік", як і в червоному Китаї. В інших країнах і столицях були спроби комуністичних демонстрацій без більшого значення — як на це вказують теперішні повідомлення.

Західня Нова Ґвінея увійшла в склад Індонезійської Федерації

Котабуру, Західній Іріян. — В середу 1 травня ц.р. відбулося тут урочисте передання колишньої голляндської колонії Західньої Нової Ґвінеї під суверенність Індонезійської Республіки. Згідно з минулорічним договором, ця територія перебувала досі під адміністрацією Об'єднаних Націй. З тим актом закінчилася 13-літня боротьба Індонезії за включення до її складу теж і цієї останньої з голляндських територій в області колишніх Східніх Індій. Зв'язана з цим урочистість — спущення прапорів ОН — відбулася біля колишньої воєнної резиденції ген. МекАртура. Територія колишньої голляндської Західньої Нової Ґвінеї, яку тепер перейменовано на Західній Іріян — по папуаськи „Гаряча Країна" — охоплює 150 квадратових миль джунглів і гірських околиць і її замешкує 700 000 папуасів. Дотеперішню столицю Західньої Нової Гвінеї — Голляндію — перейменовано на Котабуру, по-папуаськи — Нове Місто. Під час урочистости прочитано послання генерального секретаря ОН У Танта. Піднесення індонезійських прапорів не відбулося, бо ці прапори були підняті вже минулого року поруч з прапорами ОН. Індонезійський уряд був репрезентований під час урочистости міністром закордонних справ Субанжріом. Голляндський уряд не взяв участи в урочистості. Голляндський прапор був спущений ще минулого року, три місяці після того, як Об'єднані Нації перейняли адміністрацію Західньої Нової Ґвінеї.

В Туреччині актуалізується курдське питання

Анкара. — У зв'язку з відвідинами державного секретаря Діна Раска в Туреччині актуалізувалася справа племени курдів, що замешкує східні частини території Туреччини як також частини Ірану й Іраку і домагається автономії а то й незалежности. Більшість із 2 мільйонів курдів живе в Туреччині і тому курдське питання тут найгостріше. Досі турецький уряд іґнорував справу курдів, але події і зміни на Середньому Сході зактуалізували це питання і турецький уряд почав саме перед приїздом Раска до Туреччини студіювати його і шукати можливостей розв'язки. Причинилося до того ще й те, що Ірак включений тепер до Об'єднаної Арабскої Республіки і що президент цієї республіки Ґамаль Абдель Нассер виступить правдоподібно з ініціятивою признання деякої автономії іракським курдам. На Заході Европи особливо ж у Франції і в Західній Німеччині, існує досить сильна курдська еміґрація, провідники якої домагаються повної незалежности для курдів.

У СВІТІ

● **Віденський католицький кардинал Франц Кеніґ** виїхав у понеділок 29 квітня ц.р. до Польщі у відвідини до проводу польської католицької Церкви. В церковних колах підкреслюють, що ці відвідини цілком „приватного характеру", проте західньоевропейська преса здогадується, що поїздка кардинала Кеніґа зв'язана із спробами Ватикану поправити взаємини із східньоевропейськими комуністичними режимами. Після відвідин Польщі кардинал Кеніґ мав би виїхати ще раз на Угорщину, куди він їздив недавно, щоб відвідати кардинала Міндсенті, який перебуває в американській амбасаді в Будапешті.

● **У Баден-Вюртемберґу**, південнозахідній німецькій країні, що входить до складу Федеральної Республіки Німеччини, почався страйк 140 000-ої спілки робітників металевої індустрії. Після проголошення страйку велика частина фабрик припинила працю, внаслідок чого втратило змогу працювати понад 220 000 робітників. Це найбільший в історії останніх 10 років страйк в Західній Німеччині. В політичних колах сподіваються, що страйк охопить й інші області Західньої Німеччини.

● **Американський уряд** запротестував проти поширювання Об'єднаними Націями совєтського меморандуму, образливого для З'єдинених Держав Америки. В меморандумі Совєти обвинувачують ЗДА, що це вони примусили Західню Німеччину заборонити доставу великих нафтопровідних рур для Совєтського Союзу.

● **Генеральний секретар ОН** У Тант відклав запроєктовану ним поїздку до Европи, щоб могти полагодити справу з висилкою представництва ОН до Ємену для розгляду тамошньої загостреної, викликаної внутрішніми заворушеннями, ситуації.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Наболіла справа

Українська політика, в обставинах поневолення українського народу та практикованого окупантом народовбивства, має дуже багато наболілих справ. З жалем приходиться ствердити, що до тих справ належать і українсько - жидівські відносини, хоч існують всі об'єктивні причини на те, щоб так не було. Дальшим доказом і характеристикою „наболілости" цієї проблеми може послужити відгомін, що його викликала серед найширших кол читачів надрукована в 72 і 73-му числах „Свободи" стаття Д. Квітки „Жиди і ми".

У першу чергу треба ствердити, що від деякого часу докладається багато зусиль і вкладається багато доброї волі з українського боку і з боку поодиноких відповідальних діячів-жидів, щоб кінець-кінцем довести до випогодження ситуації і в найкращому інтересі як жидів, так і українців, усунути з їхніх взаємовідносин ті менше дійсні, а більше штучні, часто підсилювані їхніми спільними ворогами, хмари, що закривають обрії їхнього співжиття. Не тільки бо багато світлих моментів з минулого українсько-жидівських відносин, але й саме згадані спільні теперішні інтереси та думка про власне майбутнє дораджують ці відносини наладнати.

Але — як кажуть — дідько не спить. Час від часу в жидівській публіцистиці появляються твердження і закиди такого типу, про які мова в згаданій статті Д. Квітки: вперто повторювані обвинувачення українців за малощо не всі кривди, що їх зазнав жидівський нарід упродовж своєї історії, зокрема заплямлювання такими обвинуваченнями історичних постатей українського народу, від великого гетьмана Богдана Хмельницького починаючи, а на головному отамані Симоні Петлюрі і сучасних провідних українських діячах кінчаючи. Це й є те, що найбільше затруює атмосферу і нівечить усі шляхетні українські та жидівські зусилля наладнати взаємовідносини.

Можливо, що тут і там можна також і в українських публікаціях подибати ворожу у відношенні до жидів нотку, але це не стоїть у жадному відношенні, ані кількісному, ані загальністю, до тих публічних виступів, що їх подибується в жидівських або доступних для жидів інших публікаціях проти українців. Відгомін читачів на статтю Д. Квітки, в якій один із таких виступів коментується, свідчить, що українці уважно за такими виступами слідкують і що їм вони болять не тому, мовляв, що „правда в очі коле", але тому, що вони є несправедливі, кривдливі і образливі. Результат такий, що у кожного з читачів цих антиукраїнських виступів готове вирнути у душі бажання різними протиобвинуваченнями відплатитись кривдою за кривду.

На щастя, бодай українська сторона — зокрема, коли мова про українську пресу — куди краще опановує ситуацію, ніж жидівські видавці, хоч і в цьому відношенні помітний розвиток до ліпшого. Жидівські публіцисти типу Лева Гаймана чи діячі типу Йосипа Шварца та цілого ряду інших мають у цьому велику заслугу, в першу чергу перед своїм власним народом, як і перед українською громадою, яка, без сумніву, щиро і з переконання прагне до того, щоб наболілу справу жидівсько - українських відносин вивести з імпасу взаємних пересудів на шлях нового, справедливого і чесного співжиття між цими двома великими народами, що мають так багато спільного у своїй історичній долі і ще більше в недолі. Вважаємо, що кожний із відповідальних як українських, так і жидівських діячів повинен собі такого розвитку бажати і для нього активно працювати.

Література на ланцюгу

Ще в половині 1962-го року совєтські літературні газети й журнали писали про заплановану 4-ту всесоюзну нараду молодих письменників, яка, мовляв, відбудеться вже найближчим часом і має бути показом „бурхливого розвитку й розквіту" совєтської літератури, припливу в неї „молодих, буйних сил" і т. д. Ще минулого року кілька разів призначувано реченці цієї наради. „Вопросы Літературы", московська „Літературная Газета" і київська „Літературна Україна" звернулися були до видатніших молодих письменників, майбутніх учасників цієї наради, з рядом запитань, як вони розглядають сучасну літературну ситуацію, які завдання й цілі ставлять перед літературою. Подані російськими, українськими та іншими письменниками відповіді показали, що вони бажають в основному більшої свободи мистецької творчости, можливости творчих пошуків та експериментів і, зокрема, щоб було дозволено їм плекати також національні мотиви в мистецькій творчості.

В загальному усі анкети виявили, що молоде літературне поповнення в СССР не багато ваги прикладає для настанов партійности і соціялістичного реалізму в літературі, що більшість молодих літераторів хоче живішого творчого зв'язку з літературними процесами на Заході.

Ствердивши такий „стан умів" серед літературної і мистецької молоді, затривожене совєтське партійне керівництво почало докладати всіх зусиль, щоб виявлених під час переведення літературної анкети незадоволених партійним диктатом в літературі молодих письменників здискредитувати, як „ухильників" і „відщепенців", примусити їх іти „в строю" з вишколеними сталінським режимом партійними комісарами та політруками. Заплановану ж нараду почали відкладати з місяця на місяць головним чином з тією метою, щоб вчинити погром виявлених анкетою „бунтівників" і не допустити їх до активної участи в запланованій нараді.

Проведено такий погром найперше на всесоюзному форумі, на зустрічі партійного керівництва з діячами літератури і мистецтва, що відбулася 7 і 8-го березня цього року. В ролі погромників виступили Ільічов і Хрущов, які піднесли гострі обвинувачення супроти видатних молодих письменників, Євтушенка, Вознесенського, Аксьонова та інших, засуджуючи їх за прихильність до буржуазного абстракціонізму та формалізму і за їхню неправильну з компартійного погляду поведінку і творчість. Після проведеного погрому в Москві хрущовські сатрапи почали переводити подібні погроми і в окремих совєтських республіках, б'ючи хрущовською довбнею усіх, хто хоч трохи проявив сміливість чи новаторство у своїй творчості. Відбувся такий погром і на Україні, де в ролі погромників подвизалися не тільки московські експозитурники Скаба та Підгорний, але й такі сталінські ґльорифікатори, як Дмитерко, Корнійчук та Рибак.

Прочистивши в такий спосіб ряди молодих письменників, правління Спілки Письменників СССР вирішило, врешті, затвердити склад учасників майбутньої наради і призначило її остаточний реченець на 7-го травня цього року. В якому напрямі піде ця нарада — вгадати не важко. Усі, що братимуть в ній участь, славитимуть принцип партійности в літературі і декляруватимуть, що вони йтимуть завжди, усюди й у всьому в одному „строю" із партією. І, напевно, одночасно засуджуватимуть вони своїх, трохи сміливіших за них колеґ. Дехто із збунтованих буде каятися. І все це проходитиме „за пляном", згідно з традицією сталінської опричнини.

Проф. д-р Юрій Шумовський

НАРОДИ АФРИКИ ТА ЇХ БОРОТЬБА ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

(2)

Треба собі уявити стан робітника - мурина та урядовця - мурина і порівняти до европейських урядовців та робітників в колонії. Кожний француз чи европеєць, що приїздив до колоній на працю, отримував подвійну а то й потрійну платню — залежно від колонії — в порівнянні з платнею його в метрополії. Діставав він безплатно прекрасне помешкання, слугу, кухаря, шофера, меблі, навіть свіжу ярину до столу. Для переїздів з Европи до колоній отримував ще й різні грошові додатки, навіть гроші на пакування багажу. Після двох років праці в колонії европейський урядовець мав право на шестимісячну відпустку. Уряд оплачував його подорожі і час відпочинку. Забезпечена була йому й медична опіка як в колоніях, так і в метрополії.

Місцеві ж урядовці - мурини отримували винагороду за працю в три рази меншу, як европейці. Помешкання від уряду і жадних грошових додатків не мали. В самому уряді і на офіційних прийняттях були вони на останньому місці. Не раз бували випадки відкритої дискримінації і зневаги. Колоністи мали свої ресторани, театри, кіна, кафетерії, клюби, готелі, до яких мурини - урядовці не мали права вступу, або мали в них відповідні місця. Ще в жалюгіднішому стані були мурини робітники та муринський технічний персонал. Наприклад, мій шофер отримував 8 000 африканських франків ($32) місячно, посильний інституту, з трьома жінками і 8 дітьми отримував 12 000 ($48) в той час, коли я мав 100 000 франків ($500).

Звичайний робітник при археологічних розкопах одержував всього 75-90 сентимів (½ доляра) за тяжку цілоденну працю. Тому я, бажаючи хоч трохи полегшити стан своїх робітників, дописував їм фіктивні дні праці і підхарчовував забитою дичиною. Не зважаючи на таку низьку платню, тисячі зголоднілих, обдертих робітників товпилися на торговищах і чекали щасливого моменту, коли з'явиться якийсь пан і забере їх на працю.

Всі харчові продукти та місцеві вироби оплачувались дуже дешево, а довізні — страшенно дорого. Тому масово вивозилось все, що продукував місцевий нарід.

На дуже низькому рівні стояла й соціяльна та медична опіка. Лише кілька лікарень обслужували мільйони місцевого населення, віддаючи при цьому перевагу колонізаторам та їх робітникам - муринам. У шпиталі міста Бамако, де я пролежав три місяці, я не міг спокійно дивитися, коли сотки хворих муринів, що прибули з далекої провінції, в очікуванні медичної опіки лежали на сухій землі попід шпиталем, терплячи голод, дощі і напади москітів. Мільйони мух, що снували з одного хворого до другого та по їх відпадках, розносили небезпечні хвороби. Одної лікарні для хворих на трахому і одної для хворих на проказу було замало для тисяч хворих на ці недуги муринів. Сотки їх із заплилими гноєм очима та з відгнилими частинами тіла бродили по Бамако, випрошуючи в прохожих милостині. Соціяльної державної опіки над робітниками, дітьми, матерями, сиротами майже не було, хоч багато допомагала їм католицька місія.

Ще в гіршому стані була справа шкільництва. Стародавня муринська культура та мистецтво, очевидно, були небезпечними для колоніялістів та їх плянів. Тому вони нищили старовинні пам'ятки або вивозили їх з країни до своїх музеїв. Коли я, зробивши багато відкрить з давноминулого місцевих народів, став вихвалювати стародавню муринську культуру в своїх публікаціях, то французи - нацисти ставили мені це у вину.

На величезну територію Судану був лише один ліцей, одна гімназія, дві чи три технічних школи і кілька десятків початкових шкіл. Жадного університету чи інституту поза Дакаром в Судані не було.

У політичнім відношенні колоніяльний уряд намагався муринські країни підпорядкувати цілковито своїм інтересам. Хоч існувала „про людське око" так звана Генеральна Асамблея, нібн парлямент, однак на чолі його завжди стояв місцевий губернатор або міністер - француз. На засіданнях цієї Асамблеї вони ставили свої внески і переводили пляни та вимоги, що були в інтересі колоніялістів, а члени Асамблеї, вибрані з тубільців, льояльних до уряду, без суперечок затверджували все, що пропонували їхні володарі. Політичні організації, що мали хоч трохи національний характер, колоніяльний уряд розв'язував, а їх членів карав в'язницею або й смертю. Якщо й існували якісь бібліотеки, клюби чи організації муринської молоді, то все це мало суто пропаґандивний колоніяльний характер в льояльному для уряду дусі.

Однак, не зважаючи на всі утиски і заборони, в душі муринів жевріли спогади про давноминуле своєї поневоленої батьківщини, про її героїв - патріотів. Наскільки любов муринського народу живе до таких героїв, свідчить такий факт. У місті Сегубугу, колишній столиці муринів, де жив деякий час їхній славнозвісний герой Аль Хаджі Омар, я знайшов підчас розкопів глиняне орнаментове начиння, в якому, згідно з переказами, мив він свої ноги. Коли це начиння мурини оглядали в моєму музеї, вони з побожністю приторкувались до нього рукою, а після тою рукою торкались свого чола та грудей.

Де б тільки не сходились мурини на свої „теревені"-розмови, завжди одною з їх тем була якась історична подія, якийсь національний герой, що боронив їх народ від французьких колонізаторів. Такі спогади та імена героїв закликали муринський народ до спротиву і боротьби з окупантами.. Хоч африканський народ виявляв назовні льояльність до окупаційного уряду, але ненависть до нього і жадоба волі, незалежности, горіли в серцях муринів не тільки по містах, але й серед населення джунґлів, савани і Сагари.

Після зорганізування комуністичного бльоку на Сході Европи, після другої світової війни, московська комуністична пропаґанда просякала в різний спосіб на Чорний Континент. Ішла вона і через Францію, де цією справою керувала французька комуністична партія. Вона користувалась головним чином робітничими організаціями, т. зв. СЖТ. Представники цих організацій приїздили до колоній і проповідували різні революційні гасла, про що мені з обуренням оповідали французькі урядовці. Далі муринська молодь почала виїжджати леґально й нелеґально до СССР і країн-сателітів на з'їзди та фестивалі і поверталась звідти вже як пропаґандисти проти колоніяльних урядів.

Комуністична пропаґанда спочатку дуже обережно входила в душу муринів, роблячи натиск, головно, на національно - патріотичні самостійницькі почуття, і лише пізніше відкрито давала чисто комуністичні директиви своїм чорним аґентам.

У значній мірі підірвали міць колоніяльного уряду і поїздки де Ґоля по Африці в 1954-55 роках, коли він ставив свою кандидатуру на президента Франції. Бажаючи мати підтримку муринів, він додавав ще більшого запалу до їхніх самостійницьких домагань.

В останніх часах мого перебування в Африці відчувався вже відступ Франції. Вже було помітно страх европейців перед революційним рухом муринів. Ще в 1954-му році мурин - суданець, мій колеґа по праці в інституті, говорив мені: „Почекайте трохи, ось виженемо французів з нашої землі, і тоді ви зможете у нас вільно працювати". Через три роки після цього у незалежній Малі він став директором інституту і прислав мені виклик на працю.

І так Чорний Континент спалахнув і скинув ярмо неволі.

КЕПСЬКО З СІЛЬСЬКИМ ГОСПОДАРСТВОМ

26-28 березня, як уже згадувано в „Свободі", відбувся в Києві черговий Пленум Центрального Комітету компартії України. На порядку нарад Пленуму були два питання:

„1) Про хід виконання Вінницьким і Полтавським сільськими обкомами партії рішень листопадового Пленуму ЦК КПСС та заходи по дальшому розвитку сільського господарства в цих областях;

2) Про перебудову роботи та завдання комсомольських організацій України по виконанню рішень листопадового і грудневого Пленумів КПСС і компартії України".

Хтось міг би подумати, що коли Пленум розглядає хід виконання рішень вищих органів тільки в двох областях, то це на тала вже важлива справа. Одначе, так воно не є.

Від якогось часу у практиці Центральних Комітетів партій та обласних партійних комітетів приховується важливість розгляданих проблем і ставиться їх на розгляд на пленумах не в маштабі союзу, республіки або області, але в маштабі республіки, області і району, залежно від того, на якому щаблі той розгляд відбувається.

Таку практику заведено, мабуть, для того, щоб не викликати тривоги серед населення. Тому, коли в області, наприклад, стан сільського господарства злий, обком партії обговорює стан не в цілій області, а в одному - двох районах (так офіційно зазначається у порядку нарад), але на ділі в дебатах і заключній доповіді партійного лідера говориться про цілу область.

Тож, як у нашому випадку, коли стан сільського господарства в цілій республіці є злий, то поставлено тут проблему не в цілості, а в межах лише двох областей — Вінницької і Полтавської.

Хоч як старались у пресових звідомленнях журналісти заховати правду від населення, вміщуючи тільки уривки з доповідей на пленумі, навіть із тих звідомлень виходить понад всякий сумнів, що партійні лідери в Україні мають підстави бути стурбованими перспективами сільського господарства у 1963 році.

Пригадаємо, що Україна мала у 1962-му році зібрати 2.3 мільярда пудів зерна, а зібрала тільки кругло 2 мільярди; що продукція м'яса і молока збільшилась мінімально у порівнянні з 1961 роком.

Ці невдачі викликані були тим, що занадто велику площу засіяно кукурудзою, якої потім не було можливости належно зібрати і обробити. До того ж робота біля кукурудзи не дала хліборобам можливости присвятитись належно іншим роботам, зокрема приготовити потрібну кількість кормів для зимівлі худоби, що в свою чергу вплинуло на продукцію молока і м'яса.

У такому стані сільське господарство України увійшло в 1963 р., взявши на себе завдання виробити 2.5 мільярда пудів зерна та різко збільшити продукцію м'яса і молока.

Перспективи для виконання цих завдань видаються вже тепер затьмареними.

Цьогорічна зима почалася рано, була дуже сувора, і, практично беручи, в перші дні квітня ще не закінчилася в Україні. Морози були такі сильні, снігопади такі великі, що земля під озимими замерзала на глибину місцями до 80 сантиметрів, тоді як, наприклад, для озимого ячменю замерзання землі на більше як 12 сантиметрів є вже критичним.

Які наслідки мало це для озимих культур в Україні не будемо самі оцінювати, а дамо розповісти про це промовцям, що виступали на Пленумі.

Після звітів Вінницького і Полтавського обкомів партії почалися дебати, в яких перший заступник міністра виробництва і заготівель сільсько - господарських продуктів, О. Гриза, звернув увагу Пленуму на те, що „весна в цьому році примхлива, запізніла" і що „враховуючи особливості минулої зими . . . треба провести ретельне обстеження озимих культур і встановити, де і скільки гектарів треба пересівати" („Радянська Україна" з 28-го березня цього року).

Ще ясніше говорив про цю справу новий „метеор" на партійному небосхилі, Ком'яхов, секретар ЦК компартії України і голова Бюра для керівництва сільськогосподарським виробництвом, який між іншим ствердив: „Вже тепер видно, що у зв'язку з несприятливими умовами зими доведеться пересівати частину озимих, пересів слід провести . . . в основному кукурудзою. Лише за цих умов ми зможемо одержати запланований збір зерна".

Щождо тваринницької продукції, то Ком'яхов заявив, що „серйозне занепокоєння викликає становище з виробництвом і продажем молока, зокрема ж у таких областях як Донецька, Житомирська, Сумська та Івано-Франківська".

Отже, коли Гриза ще несміливо згадує про те, що, мовляв, треба буде „обстежити", скільки гектарів прийдеться пересівати, то Ком'яхов — риба більша від Гризи — говорить уже про потребу пересіяти „частину посівів", а перший секретар ЦК компартії України Підгорний, який виступив з промовою наприкінці пленуму про цю справу заговорив так:

„У зв'язку із загибіллю на значних площах озимих культур в ряді областей і багатьох виробничих управлінь, пересів треба провести високопродуктивними культурами, насамперед кукурудзою, щоб одержати намічений валовий збір зерна і забезпечити плян продажу його державі. Площа під кукурудзою значно збільшиться".

„Республіка в цьому році — сказав Підгорний — має значно збільшити виробництво і продаж державі молока, м'яса та іншої тваринницької продукції. Проте, становище, яке склалося в багатьох колгоспах і радгоспах внаслідок незадовільної організації зимівлі худоби, викликає серйозне занепокоєння. У Харківській, Кіровоградській, Донецькій, Житомирській та деяких інших областях надої молока обнизилися, внаслідок чого державі продано його менше, ніж торік. Виробництво і заготівлі м'яса порівняно з минулим роком дещо зросли. 15 областей уже виконали квартальний плян продажу його державі. Але в ряді областей це досягнуто за рахунок реалізації малолітньої, невгодованої худоби (підкрес. наше — абв.), від чого ми втрачаємо поголів'я".

Ясніше казати й не треба.

Озимі, головно ж пшениця, вимерзли на великих площах. Тепер їх треба пересіяти кукурудзою, якої вже й так заплянованo посіяти 10 000 000 гектарів. А що в Україні, як ми вже не раз підкреслювали, велика недостача сільськогосподарських машин і робітник

(Закінчення на стор. 4-ій)

ГОЛОС ЧИТАЧА

Д. Квітка має рацію

(З приводу його статті „Жиди і ми")

У нашій пресовій практиці закоренилося нездорове явище — у рубриці „Голос читача" подавати лише і виключно критичні зауваги щодо надрукованих у газеті матеріялів та дуже несмачні осуди авторів тих чи інших статтей. Дуже рідко ми помічаємо щось добре і ще рідше про те пишемо до редакції. А тим часом бувають такі матеріяли, що їх варто якмога більше популяризувати шляхом передруків в інших газетах, навіть і в американських або і в українських, але англійською мовою. Автори деяких статтей заслуговують на масову моральну підтримку широких кіл читачів. За останні дні до таких авторів я б зачислив Д. Квітку за його статтю під заголовком „Жиди і ми", вміщену в „Свободі" ч. 72 і 73.

Від першого до останнього слова та стаття історично правдива, позбавлена будь-якого переборщення, об'єктивна в найоб'єктивнішому розумінні цього слова, писана без почуття ані більшевані меншовартости, смілива і дуже на часі.

Бож і справді, годі вимолювати у жидів самостійности для України! Годі принижуватися й боронитися! Не доказуймо нікому, що ми жадні антисеміти так довго, як довго жиди не хочуть доказати, що вони не антиукраїнці. Не вживаймо взагалі слова „антисеміт", бо це нонсенс. Адже один із найбільших сучасних істориків Англії доказав, що це — нонсенс.

Правильно пише Д. Квітка, що ми нікого, як націю, як народ, не хочемо і не можемо ненавидіти, в тому числі й жидів. Але ніхто не може нас обвинувачувати в тому, що ми ненавидимо своїх гнобителів — будь то москаль, жид чи й свій з плоті і крови українець, що перебуває на добровільній службі нашого ворога. І перш, ніж сідати за „круглий стіл" лише для того, щоб пригадувати нам події кількасотлітньої давности, чи не краще звернутися до сучасности від нині і 40 літ назад на наших землях та об'єктивно підрахувати плюси і мінуси жидів і українців щодо взаємного відношення і тих і других. Так і тільки так, як пише Д. Квітка, мусимо триматися в справі жидівсько - українських відносин. Не знаю, хто такий Квітка, але його стаття варта похвали і всебічної підтримки. І якщо „круглі столи" мусять існувати, то з українського боку мусять сидіти за ними такі, як оцей згаданий вище автор статті.

Іван Овечко

Іван Кедрин

УКРАЇНСТВО З ПЕРСПЕКТИВИ 45-РІЧЧЯ

(3)

Українські еміґранти, згідно з нашою, так би мовити, вдачею, схильні теж до двох крайностей: або не добачати в українських культурних надбаннях за останніх 18 років нічого більше, як хіба плекання фолкльору, хоч би в таких мистецьких формах, як хор Вірьовки чи Київський балетний ансамбль, — то знову захоплюватися тими альбомними виданнями клясиків літератури чи мистецтва, що приходять сюди, як нібй наявний доказ осягів українства в Україні. Дехто твердить, що властиво кожна відлига в совєтському режимі шкодить українській визвольній справі, бо сприяє добровільному асиміляційному процесові, сприяє течії „пристосуванців", коли переслідування й екстермінаційна політика породжують реакцію і збільшують революційний гін, хоч би в потенції. Очевидно, що така теорія — це нісенітниця, бо коли б так було, то треба було б валуєвщину і єжовщину вважати за благодатні для української визвольної справи історичні періоди.

Відкинувши набік різні індивідуальні міркування, можна все ж ствердити деякі правди, що вже не підлягають сумнівам і є, так би мовити, аксіомними позиціями в арсеналі української визвольної боротьби. Порівнюючи із станом 1917-18 років, український нарід нині стоїть незрівнянно вище свідомістю свого національного „я", кадрами своєї інтеліґенції та політичною зрілістю. Ми не можемо знати, як виглядатиме українство за сто років, якщо тих сто років будуть виповнені не тільки існуванням большевицького режиму, але й суворим виконуванням постанов 22-го з'їзду компартії про злиття підсовєтських народів, себто, простіше, якщо русифікаторська політика вестиметься ще сто років з усім натиском могутнього апарату імперії. Але можемо стверджувати нині, що за 43 роки панування большевицької влади, рахуючи від останнього відступу військ та уряду УНР з Києва, не вдалося большевикам ані підтягнути українство під знаменик совєтської нації, ані прищепити українському народові в масі думання комуністичними категоріями.

Про нинішній стан духа в Україні, про настрої українського народу і реальні потенціяльні можливості вияву самостійницької волі в новому історичному переломовому часі говориться нині, як про „велику невідому". На цю тему існують теж численні теорії і гіпотези. Недавно чув я цікаву завагу одного з найповажніших громадян з нової з-підсовєтської еміґрації. Він твердив, що основна різниця між рядовим наддніпрянцем з 1918 та 1963 років полягає в тому, що коли тоді рядовий селянин, робітник, міщанин чи й інтеліґент просякнув був комплексом малоросійщини, то тепер він почуває себе — господарем на рідній українській землі. Цим господарем він насправді не є ні в політичному, ні в господарському сенсі, може ще гірше, як був ним у 1918-му році, коли існувала ще приватна власність та поруч із малоземельною бідниотою існував „куркульський" стан.

Але річ саме у сфері духа, у сфері самопочуття. Той наш громадянин із старшої ґенерації, який пережив і епоху Центральної Ради і Гетьманату, і понад 20-річне панування большевиків в Україні, запевняє, що психіка в тамошніх масах змінилась тому, що ті українські маси усвідомили свою невмирущість. Вони пережили стільки епох терору — епоху воюючого комунізму, весь жах штучного голоду, єжовщину, „добровільне" виселювання на Казахстан, висилання цілих сіл та околиць на Сибір — і у висліді того всього нарід таки залишився народом. І хоч знищено приватну власність і заведено колгоспну мізерію, але той український селянин таки знає, що від нього залежить прохарчовування цілої країни та що його, автохтона, експлуатують для ведення великодержавницької російської імперської політики.

Було б, може, забагато вбачати в тій психічній еволюції народження вже готової української державницької свідомости. Вірніше буде твердити, що тієї національно-державної свідомости в тому розумінні, як її мають французи, англійці, німці чи з слов'янських народів чехи, поляки, серби і болгари — ще в українських масах нема. Відсіль і більша податливість на ту зовнішню асиміляцію і те явище „пристосувальности", що її видно по мові на вулицях великих українських міст. Але ж від почуття „господарів на своїй землі" до такої державницької свідомости це вже тільки один крок. У 1918 році годі було уявити собі, щоб мільйони мешканців України признали себе українцями, а в переписі в 1959 році 37 мільйонів осіб записались, як українці.

Про ролю еміґрації в цілості української проблематики можна було чути крайні голоси або в тоні самоадорації, з повним нехтуванням дійсности в Україні і з добачуванням самих позитивів тільки в українському житті поза Україною, — або з перекреслюванням взагалі всякої ролі еміґрації та в апотеозуванні гасла „віри у власні сили народу", як единої розв'язки всіх наших проблем. Сьогодні цих двох крайностей менше, сьогодні здобула собі вже право громадянства посередня єдиноправильна думка: в історії багатьох новітніх визвольних рухів еміґрації відіграли велику ролю, згадати б з часів першої світової війни еміґрації польську, чеську, італійську, за останньої війни — еміґрацію французьку. Ще більше це стосується ролі еміґрацій в революціях і державних переворотах, згадати б тільки ролю російських еміґрантів ес-деків і ес-ерів у скиненні царату і заведенні большевицького режиму.

НА НОВОМУ ЕТАПІ

Українське життя на Френкліні та Сьомій вул. у Філядельфії зачалося в 1908-ім р., коли Владика Ортинський купив церкву пр Френклін і Сьомій вулиці.

За його ж ініціятивою засновано Т-во Сокіл, та за його ж благословенням зорганізовано Т-во „Українських Американських Горожан при 822 Френклін, і почесним членом цього ж Т-ва був покійний український Владика.

Перша Управа із Івана Борисевича, Теодора Грицая, Гаврила Слободяна, Михайла Поляка, Миколи Бурого, Василя Гальчука, Івана Хавлюка, Ст. Мусяли, Михайла Вишиванюка, Миколи Росоловича, Івана Сороки, Семена Станчака, Івана Хмелика, організуючи те Т-во поставила собі здійснити дві великі мети.

Перша — це охорона релігійно - національних цінностей українського народу серед чужинецького моря, а друга плекати національну культуру.

З перспективи п'ядесяти п'яти літ можна сміло сказати, що перший стан ініціятори цього великого діла закінчили з честю.

Для української спільноти організують без довгів $150,000 майно. Це дім та устаткування ,але це тільки база того духового майна, що при помочі цього Т-ва вложено в серця Української Спільноти не лиш у Філядельфії, але і цілому ЗДА. Щорічні випуски українських дітей зо шкіл українознавства, тисячі імпрез, віч, концертів, вистав, спортових здвигів, товариських зустрічей та забав, — це ті різні форми праці, що через них старались літами члени Управи Т-ва не лиш задержати приріст членства але і оправдати історично назву Т-ва Українських Американських Горожан. Попередній голова Т-ва Іван Пеленський, та вже довголітній (23 роки зряду) голова Т-ва майор М. Дармограй можуть багато розповісти про той тернистий шлях праці, що треба було часом проходити, щоб не згубити рідної хати.

Культурно освітня праця, — це дуже приємна праця, та вона звичайно в матеріяльному розумінні - дефіцитна праця, що непопулярне в ЗДА, і треба признати, що мусіли люди з набитою рукою, щоб організуючи безкоштовну величезну бібліотеку, даючи майже безкоштовні приміщення для біля ста українських Товариств, та установ — не збанкрутувати.

Коли взяти до уваги роки другої світової війни, що забрала майже весь актив Т-ва до війська, а з другого боку большевицька агентура, користуючись воєнним союзом із ЗДА постановила інтриґами знищити твердині українства у вільному світі, і тому вишукувано різні провокації, щоб застрашити український актив і розігнати його. І ніби було хвилево притихло життя. Та пізніше по війні життя винагородило витривалих. Повернули сили, прийшла нова еміграція і поплило життя новим руслом, та новим темпом. Повстають нові Відділи УНСоюзу, повстають ЗУАДК, міцніє УККА, більшає школа, театр, спорт, підноситься, що так скажемо національна температура, а з нею і повстають нові вимоги. Вимоги Культурного Центру української спільноти на новому етапі. Коли гурток активістів п'ятьдесятьп'ять літ тому із більшости так званої заробітчанської еміграції зумів виплатити свою стару катедру, ряд церков та побудувати ряд клюбів і при тому розбудувати Т-во Американських Горожан до такої вартости, то при сімсот п'ятдесятьох повних членах і то членах, що багато з них мають власні багаті підприємства, чому ж не можна поставити собі за ціль, щоб за нових п'ятдесять літ побільшити почвірно майно Т-ва, а тимсамим завершити новий етап Т-ва модерною Установою, що буде відповідати усім вимогам української культурної людини і тимсамим відпаде потреба, щоб молодь ходила до чужих, бо там, мовляв, краще.

І так як колись на першому етапі поставали зовсім незалежно дві твердині української духовости Свята Церква і Дім Культури, так і тепер через збіг обставин Церква закупила бльок між Бравн і Періш, та Френклін і 8-ю вулицею і там поза існуючими будівлями плянує будувати семимільйонову українську Катедру Філядельфійської Архиєпархії, а Т-во Укр. Горожан закупило між Періш і Попляр, та Френклін і вул. Сьомою і там плянує розбудувати залю, школу, приміщення для Установ, модерні приміщення для розривок молоді, та побудувати український город із купальним басейном, площами до гри, зеленими левадами із відпочинковими лавками та місце на паркування автомашин.

Нова екзекутива, що її вибрано на Річних Зборах 20 і 27-го січня на чолі із довголітнім головою Т-ва майором М. Дармограєм, та у складі зо синами колишніх переважно піонерів цього Т-ва, а саме проф. Филипом Дубасом, Іваном Харамбурою, Дітріхом Слободяном, Володимиром Борисевичем, із головою комісії відбудови талановитим молодим адвокатом п. Томою Дармограєм дає визов історії до п'ятидесяти літ стати найкращим культурним центром на цілу Америку.

Не можна дозволити, щоб напроти семимільйонової Української Катедри стирчали старі українські культурні руїни. Управа вірить, що українська спільнота, розуміючи, що це значить мати волю плекати вільно рідну культуру. на чужині, крім релігійно духової твердині здвигне твердиню української культури, де через вклад українського гроша чи через шери - позички, чи через датки купно символічного фута землі — Товариство створить такі удогіднення для культури наших поколінь, що довго на протязі історії ті покоління будуть гордими, що саме в приміщеннях Т-ва вони засвоїли собі любов до української культури, та назавжди через спільну українську культуру остали звеличниками України.

Розбудова Т-ва, це не поміч бідному, — це поміч могутній українській культурі, що має більш як тисячлітну традицію, що помимо літ неволі не зникає, але як шляхетний метал, що по перетопленні виступає у повній красі. **І. Х.**

Ґолова УНРади відлетів до Европи

16-го квітня голова Української Національної Ради інж. Осип Бойдуник відлетів до Европи. Прощали його на летовищі представники Організації Державного Відродження України в ЗДА враз з Братніми Організаціями і голова Представництва Виконавчого Органу УНРади в ЗДА.



Інж. Осип Бойдуник

Хоч внаслідок недуги по приїзді з Південної Америки на терен ЗДА не пощастило голові УНРади виконати всіх тих завдань, що були намічені в ЗДА і Канаді, то все ж таки вдалося спопуляризувати видвигнену ним концепцію мобілізації сил. Треба ствердити, що в теперішній час деяких несподіваних проявів в міжнародній політиці, про які писалося на сторінках преси загал українського громадянства в Південній так і Північній — Америках, визнав мобілізацію сил за необхідну. Тепер залишається голос за провідною українською верхівкою у вільному світі, яка повинна ту концепцію в країнах вільного світу, в яких є поселені українці, пляново здійснювати.

Вернувся голова Української Національної Ради до Европи, відзначений також різними почестями, як внутрішньо - українськими, — почесним членом Товариства „Відродження" в Арґентині і почесним членом Кредитової Кооперативи „Відродження" в Буенос Айрес, та ключем від дому „Хліборобсько - Освітнього Союзу" в Куритибі в Бразилії і засадженням дуба на подвір'ю того ж дому на пам'ятку побуту голови УНРади в Бразилії і в тому домі, так і зовнішніми почестями, — а саме: ключем міста Дітройту в ЗДА і почесним громадянством міста Вінніпеґу в Канаді.

Але крім тих почестей, відлетів голова УНРади до місця осідку репрезентованої ним Інституції, з найціннішими „відзначенням", яким являються побажання українського громадянство по всіх Осередках, де він перебував, дальших успіхів в праці в реалізації його концепції мобілізації сил, та кріпкого здоров'я, довго працювати для визвольних змагань українського народу. **В. М.**

Подяка

Опускаючи Північну Америку і повертаючи до Европи, почуваюся до приємного обов'язку подякувати Представництвам Виконавчого Органу Української Національної Ради в ЗДА і Канаді, та Центральним Управам і Відділам згл. Філіям Організації Державного Відродження України в ЗДА і Українського Національного Об'єднання в Канаді і їхніх Братніх Організацій, — як Український Золотий Хрест, Молодь Української Національности, Зарево, Організація Українок Канади, Українська Стрілецька Громада, Молодь Українського Національного Об'єднання, — та Товариства Сприяння Українській Національній Раді і Товариства Прихильників Української Народної Республіки в ЗДА і Канаді за організування моєї зустрічі з українським громадянством в місцевостях, де я побував, та взагалі увагу до мене, що дало мені змогу вив'язатися з моїх завдань і обов'язків під час мого побуту в ЗДА і Канаді.

Зокрема глибоко вдячний Представництву Виконавчого Органу Української Національної Ради в ЗДА і Центральній Управі Організації Державного Відродження України, та ними покликаному Комітетові на чолі з п. д-ром Володимиром Михайловим за улаштовану 6-го квітня 1963 року прощальну „Спільну Вечерю", та всім учасникам тієї вечері і за їхні побажання для мене.

Осип Бойдуник

Українська хроніка

● **Заходами Української Академії Наук у ЗДА** відбудеться „Концерт двох поколінь". У програмі першої частини виступи молоді: Ірена Кіпа (рояль), Филіс Фалета (сопрано), Юрко Савицький (рояль) та Юрій Савченко (скрипка). У другій частині виступи: Ізабелла Фоменко-Орловська (сопрано), Вадим Кіпа (рояль), Володимир Лисняк (художнє читання), Яро Меґасюк (скрипка) та Олександер Неділько (сольоспів). Концерт відбудеться в неділю 5-го травня 1963 року о 7-ій годині веч. в будинку Академії, 206 Вест 100 вул., Н.Й. Дохід призначений на сплату боргу за будинок Академії.

● **В Ню Йорку** поліція перевела облаву в крамницях в центрі міста та заарештувала 6 осіб і сконфіскувала тисячі порнографічної літератури: фота, журнали і книжки.

Філядельфійські запусти

Говіючи у великому пості, згадуємо грішні діла з нещодавніх м'ясниць. Неначе у солодкому сні пригадуємо собі „Запусти - оселедець" — 43-го Відділу СУА у Філядельфії. Це було ще в суботу 23-го лютого, але вже не так давно, щоб про цього оселедця ще раз не згадати.

А було воно так:

У просторій, гарно, тепло і зо смаком, по жіночому, прибраній залі „Українського Клюбу" при Ровен і Кларисса вулицях у Філядельфії було гамірно й весело. Всі місця білими скатертинами прикритих та справжніми (не штучними!) квітами закосичених столах були вщерть зайняті численною публікою. Переважали, як годиться у таких випадках — жінки, головно пані — членкині філядельфійських Відділів СУА. Але й чоловіки, жонаті і парубки, підтоптані та ще зовсім молоді, ну й наша надія — наша молодь, хлопці й дівчата — не пасли задніх.

А на сцені ділялися дивні дива: дійствія і лицедійствія, музика, танці, співи, мистецьке і сміхотворне слово, монологи, діялоги, промови. Перш за все: голова 43 Відділу СУА — всюдисуща, працьовита, мила й гарна пані Осипа Грабовенська, як і пристало на „домохозяйку", відкривала і закривала мистецьку програму, сипала знаменитими дотепами, вела конферансьє й представляла поодиноких виконавців програми. Там, неначе „лента за лентою" проходила вибаглива програма: чудовий октет членкиць 43 Відділу СУА, при фортепіяновому супроводі своєї організаторки, композиторки і диригентки пані Ірини Чумової співав шедеври української легкої музики: „Недоспівана пісня" і „Вальс" — Анатоля Кос — Анатольського, „Ой не моргайте дівчата" — Євгена Козака та на закінчення, двічі, на „біс" — „Підзамче" — Ірини Чумової. Оба композитори — це добре відомі нам, „підтоптаній молоді", львов'яни. „Танці" (Кос — Анатольський) — колишній красунь, піяніст, співак та гармоніст в львівській студентській оркестрі Яблонського - Костюка. „Генко" (Євген Козак) — співак — тенор, композитор та керівник колишнього студентського „Хору Ревелерсів - Євгена". Пані Ірина Чумова це також львов'янка. Ми бодай знаємо її ще з гімназії СС. Василіянок та Музичного Інституту ім. Миколи Лисенка у Львові. А поодинокі солісти - співачки хору також здебільша львов'янки. Дехто зі „самого", а дехто „з біля" Львова: І. Осідач, Д. Шуст, А. Сагата, Е. Капій, А. Мірчук, П. Паладій, Ст. Бернардин і Л. Зеневич. За п. Стефу Бернардин — ґарантую, що вона зі Львова. За їхній чудовий, солов'їний спів, розбавлена публіка й, нагороджувала їх бурею оплесків, а на прощання подарувала ще й китицю червоних рож. — У дальшому ході програми, наші „Максим і Марко" — Іван Керницький та Микола Понеділок, жарили по черзі своїми „джовками", що аж доски на сцені вгиналися, а заля заливалася безжурним, гомінким сміхом! Ікер читав свої карамбульки про Мона Лізу в Ню Йорку та про сороку, що скиглить на плоті. Микола Понеділок дав спершу „на поважно" інтерв'ю п. Осипі Грабовенській (знаменитий текст інтевю пера п. Грабовенської!), з якого ми довідалися про родовід Миколи та про його перше кохання до дівчини з Дніпропетровська, а далі М. Поведілок був у своюому сосі. Лірично - сатиричним етюдом, названим ним „У поклоні пам'ятникові Т. Шевченка у Вінніпеґу", цей майстер мистецького слова у письмі і на сцені, потрапив перестроїти публіку від сліз безжурного сміху до одчаю вдячної радости. Їх обох, довго - довго, пуліка не випускала зі сцени. А там, як рванули на сцені молоді дівчатка та хлопці, в українських національних строях та при супроводі акордеону, на якому грав їхній керівник та вчитель танців, молодий, талановитий танцюрист і музика В. Литвиненко — що аж курява пішла по сцені! Це вже чергові й останні точки програми заповнив танцювальний ансамбль місцевого, філядельфійського відділу ОДУМ, який показав публіці, що юні одумівці не гірше за київських танцюристів Вірського вміють плигати та скакати у таких стилізованих танках як: „Лопнув обруч", „Дощик", „Козачок" та „Гопак". — Жаліли тільки танцюристи й публіка, що мала й невигідна для таких продукцій сцена, не дозволила їм як слід розгорнути свої крила. Але й за це, що вони показали, варта було б їх всіх розцілувати.

Після мистецької програми на сцені — неменше мистецька, друга частина запустів, проходила вже на паркеті. Тут водили рей пані Паладій та д-р Ярослав Бернардин, як аранжери товариських гор і танців. Знаменита оркестра (Няко Гірняк на платівках і тейпрекорді) під мистецьким і невтомним керівництвом Бодя Паздрія (наш маестро заблиснув ще одним, дотепер майже схованим перед широким загалом талантові!) згідно з оголошенням в часописах („Америка" і „Свобода") — грала дійсно до схочу. На всякий випадок не скорше перестала грати, аж „о пів до другої години". Солідний буфет, в якому не бракувало ні риби, ні голубців, ні біґосу, ні ковбаси, ні тортів, ні хрустів, ні кави, чаю, джінджірейли та „інших напитків" — працював справно, під материнською опікою та командою п. Ніни Карпініч.

Завершенням забави був вибір королеви карнавалу, якою стала пані докторова Галій з Вайнленду, Н. Дж. Королем карнавалу проголошено п. Ярослава Климовського з Філядельфії, а жіноче кримське футро, уфундоване фірмою Стефи і Славка Бернардинів, за найкращий твіст виграв Іван Костюк з Трентону, Н. Дж. На тому „Запусти 43 Відділу СУА" у Філядельфії в 1963 році закінчено. **юко**

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих Вп. громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на Фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо в подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 11.

М. Чуховський, Віндсор	$10.00	І. Коваль, Литл Фолс	1.00
Д-р Е. Лебедович, Лаїр	10.00	Т. Семаковський, Кал.	1.00
М. Гуменюк, Бруклин	5.00	Т. Кошоф, Централія	1.00
Д-р М. Семчишин, Нюарк	5.00	В. Пилашенко, Рочестер	1.00
О. Волк, Трумбол	5.00	О. Радиш, Шикаґо	1.00
М. Головатий, Ґері	5.00	М. Униат, Шикаґо	1.00
Д-р Я. Рожанковський, Бостон	5.00	Л. Біллік, Шикаґо	1.00
В. Мицак, Мейвуд	5.00	С. Луців, Лонг Біч	1.00
А. Гулька, Нюарк	5.00	О. Глований, Вонсакет	1.00
Я. Фостик, Філядельфія	5.00	В. Марків, Колчестер	1.00
І. Миколаєнко, Вашингтон	4.00	І. Олійник, Шикаґо	1.00
В. Труфин, Амстердам	3.00	Б. Фостяк, Джексон Г.	1.00
П. Сукмановський, Ніяґара	2.00	І. Мілявський, Асторія	1.00
М. Кобловський, Вілкс Бері	2.00	М. Вінтонів, Бостон	1.00
Г. Дорош, Шикаґо	2.00	І. Кушнір, Бейон	1.00
Г. Осипів, В. Голивуд	2.00	М. Мартинишин, Йонґстави	1.00
М. Рикура, Пасейк	2.00	М. Барап, Вайтстон	1.00
І. Мазусевич Ню Йорк	2.00	І. Бандура, Бруклин	1.00
П. Пасніак, Рочестер	2.00	О. Фуґа, Фенікевіл	1.00
А. Фелло, Кернї	2.00	А. Масій, Джерзі Сіті	1.00
Д. Кефор, Покіпсі	2.00	І. Клок, Лінден	1.00
М. Запірський, Боффало	2.00	Е. Долгий, Пармо	1.00
М. Ступік, Сиракюз	2.00	П. Томашівський, Ню Йорк	1.00
І. Кусий, Морістави	2.00	В. Бурак, Гартфорд	1.00
Ю. Грицай, Амстердам	2.00	М. Добрянський, Ню Йорк	1.00
В. Воркевич, Тімінс	2.00	Ф. Скібінський, Пібаді	1.00
М. Манастирська, Аліквіпа	2.00	М. Боднар, Гілсайд	1.00
С. Кильо, Менсвіл	2.00	М. Філь, Пасейк	1.00
І. Бобечко, Линдгурс	2.00	Т. Шкирпан, Сейр	1.00
В. Старожитник, Самерсет	2.00	Е. Кулик, Рочестер	1.00
М. Добрянський, Менчестер	2.00	Т. Вурка, Філядельфія	1.00
М. Собенко, Ню Йорк	2.00	В. Дмитрів, Сомерсет	1.00
М. Садовський, Ст. Луїс	2.00	П. Мармош, Мілвіл	1.00
І. Ткачук, Ню Йорк	2.00	А. Мацьо, Шикаґо	1.00
А. Віхорек, Дітройт	2.00	П. Дяченко, Шикаґо	1.00
В. Яцишин, Шикаґо	2.00	Е. Ільницький, Шикаґо	1.00
Г. Лучанко, Філядельфія	2.00	І. Фіґура, Брус	1.00
П. Гузда, Честер	2.00	К. Коць, Джерзі Сіті	1.00
К. Грицишин, Брандфорд	2.00	М. Ших, Дітройт	1.00
Ф. Борковський, Торонто	2.00	П. Емхе, Балто	1.00
О. Горбач, Шикаґо	2.00	М. Тимчишин, Л. Ай. Сіті	1.00
В. Хрун, Ст. Луїс	2.00	М. Олійник	1.00
В. Кривлюк, Філядельфія	1.00	С. Савка, Ню Йорк	1.00
Д-р В. Нед, Сан Дієґо	1.00	Л. Бобак, Росфорд	1.00
М. Королишин, Ансонія	1.00	А. Ребей, Шикаґо	1.00
І. Лев, Гілсайд	1.00	З. Лукасевич, Кемден	1.00
В. Бойко, Менвіл	1.00	Д. Гевко, Дітройт	1.00
М. Гупайло, Ніяґара	1.00	Е. Смішкевич, Ірвінґтон	1.00
І. Цибрівський, Луївіл	1.00	Г. Степанов, Клівленд	1.00
М. Політило, Геркімер	1.00	М. Корецький, Кембел	1.00
		М. Брик, Фенікевіл	1.00

ДЕНВЕРСЬКИЙ КАЛЕЙДОСКОП

23 лютого вшанували денверські Пластуни пам'ять померлого перед роком Начального Пластуна — Сірого Лева. Ранком зійшлася до церкви пластова молодь в уніформах під проводом своїх виховників до місцевої греко-католицької церкви, де відправлено Службу Божу і Панахиду за спокій душі сл. п. Северина Левицького. І хоч був це будний день, до церкви прийшло багато осіб з-поміж старшого громадянства..

Загальні Збори денверських відділів Українського Народного Союзу і Провидіння відбулися в місяці лютому. Обі наші найбільші братські організації виказалися в минулому році деяким зростом членства — що, беручи під увагу не дуже великий приплив нових людей до Денверу, вказує на енергійну працю секретарів відділів, і тому члени перевибрали їх також і на слідуючий рік.

Нова економічна станиця повстала в Денвері 1-го березня, коли інж. Мирослав Кальба купив і перебрав провадження крамниці з молочними продуктами, морозивом і печивом. В додатку до 4-ох українських барів, — це 5-та комерсійна одиниця в Денвері. Бажаємо інж. Кальбі якнайкращих успіхів.

Денверськав Група УВАН відбула своє чергове засідання 2 березня, на якому виголосив доповідь д-р Б. Винар на тему: „Українські економічні досліди на еміґрації". Д-р Винар представив все, що досьогодні осягнено в ділянці економічних дослідів. Він згадав усі наші наукові установи (Берлінський і Варшавський Наукові Інститути, УВАН, НТШ), поодиноких дослідників - науковців, наші Високі Школи на еміґрації, як також вичислив безліч назв видань на економічні теми. Д-р Винар закінчив свою доповідь висновками, що під сучасну пору дослідні праці з ділянки української економії є в стадії стаґнації одною з найважніших причин тому є брак фондів, якими розпоряджали б наші наукові інституції, щоб продовжувати дослідню роботу. Її можуть продовжувати самі тільки учені власними силами. А попрацювати є над чим. Хочби тільки в ділянці упорядкування того всього матеріялу, що появився друком протягом останніх 40 років. Здалося б списати синтетичну Історію української економічної думки, солідну економічну географію України як теж бібліографію усіх праць на теми української економіки. Над можливостями цього останнього провадилася теж дискусія після закінчення доповіді.

Вістка про звільнення Митрополита Йосипа Сліпого знайшла широкий відгомін на сторінках місцевої американської преси. Головно ранішній щоденник „Рокі Мовтейн Нюз" справив приємну несподіванку своїми обширними і назагал вірними інформаціями. Перша вістка про звільнення Митрополита появилася в ранішньому виданні цього щоденника 10 лютого, а потім в понеділок і вівторок появилися довші статті під наголовками: „Український Пралат переносить тяжку каторгу в червоній в'язниці" і „Говориться про можливі почесті для звільненого червоними Єпископа". Також в тижневику „Кетолік Реджистер", який все прихильно ставиться до українців, появилися обширні інформації про Митрополита - Ісповідника.

16 „російських духовників" приїхали до Денверу 27 лютого, щоб взяти участь в нарадах Національного Конґресу Церков, які відбувалися впродовж цілого тижня в Денвері. Вправді денверська американська преса пише за старою вже звичкою про „російських" священиків, але поміж ниму були теж представники і інших національностей, як вірмен, грузинів, лотишів і естонців. Представник Евангелицької Лютеранської Церкви Естонії, о. К. Е. Риатцен вперто тримається осторонь решти делеґатів і на кожному кроці дає до пізнання, що не знає російської мови. Був між делеґатами теж Єпископ Миколай, Єпископ Мукачева і Ужгороду, але це напевно „Ніколай" а не Миколай. Не має теж сумніву, що ніхто з них не є представником якоїсь вільної церкви, про що добре здають собі справу самі американці. На летовищі стрінули делеґатів демонстранти з рамени Інтернаціонального Конґресу Церков з різними транспарентами, з яких найхарактернішим був напис: „Вовки в овечих шкірах". Демонстрантів не було багато, мабуть тому, що делеґати — правдоподібно „по пляну" — приїхали один день скоріше, чим було заплановано. В зв'язку з приїздом отих „духовних осіб" також місцевий Відділ УККА повів відповідну освідомлюючу акцію. Представники УККА взяли участь у великому демонстраційному вічу, яке відбулося в залі Денверської Авдиторії і вислали відповідного листа до „Денвер Пост", який не побачив денного світла. Не можна було і інакше сподіватися, бо редактори „Денвер Пост" вже заздалегідь закликали денверців, щоб гідно і чемно приняли гостей. Також вислано усім американським священикам, які займали якінебудь важніші функції в підготованні Коґресу, брошуру в англійській мові, написану д-ром Гр. Лужницьким п. н. „Переслідування і знищення Української Церкви під Совєтами", щоб дати їм в руки кращі інформації про те, з якими „представниками" вони мають до діла.

Л. Колтунюк

Український Студентський Кружок при Рутґерс університеті в Нюарку, Н. Дж.

УПРАВА УКР. СТУД. КРУЖКА ПРИ РУТҐЕРС УНІВЕРСИТЕТІ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.



В першому ряді зліва: Л. Бекесевич, Н. Качмар (містоголова), А. Шуль (голова), Н. Хитра (секретар), У. Цяпка, А. Коваль (скарбник). В другому ряді зліва: О. Бук, О. Сенишин, О. Нагнибіда, У. Зелехівська, Б. Фесович і А. Гайвас.

Три роки тому українські студенти, що студіюють в Рутґерс університеті в Нюарку зорганізували кружок.

Перші роки були посвячені на організацію всіх студентів українського походження.

Тепер Український Студентський Кружок числить 35 членів.

В лютому 1963 року відбулися загальні річні збори Українського Студентського Кружка, на яких були звіти Управи, і вибрано на біжучий рік нову Управу Кружка в складі: Андрій Шуль — голова, Надія Качмар — містоголова, Наталія Хитра — секретар і Аврелія Коваль — скарбник.

Нововибрана Управа рішила продовжувати та поширювати працю в різних ділянках життя: розвивати товариське співжиття між студентами, влаштовувати виставки української культури в публічних бібліотеках Нюарку і в університетській бібліотеці, поширювати відомості про Україну серед своїх членів і серед студентів інших національностей і серед американського громадянства, запрошувати визначних українських громадян з доповідями для членів українського кружка і запрошених гостей з інших студентських організацій університету.

Для затіснення товариського співжиття між членами кружка вже в попередніх роках кружок в місяці грудні влаштовував передріздвяну вечірку, на яку запрошував також українських студентів з інших шкіл. В цьому році 4 травня в приміщенні Рутґерс університету в Нюарку при 18 Вашинґтон Плейс відбудеться студентська вечірка, на яку запрошується всіх членів кружка і всіх українських студентів і студенток інших університетів і високих шкіл з Нюарку, Джерзі Сіті, Ню Йорку, Нюбронсвіку та з інших місцевостей.

Проєктується в місяці травні 1963 спільно з українським студентським кружком при Рутґерс університеті в Нюбронсвіку влаштувати спільно Український Студентський День, на якому були б виступи пописи з української культури, співу, народні танці, доповіді і т. д. Український Студентський Кружок підготовляє виставки українського мистецтва, вишивок, різьби, кераміки, писанок в публічних бібліотеках і в університетській бібліотеці.

Проєктується в найближчому часі доповіді на актуальні теми для членів кружка і запрошених гостей, редактора Володимира Душника, редактора Зенона Снилика, представника Союзу Українських Студентських Організацій (СУСТА), інж. І. Чуми.

Український Студентський Кружок в Нюарку плянує нав'язати співпрацю з другими українськими кружками при інших університетах Америки.

Наталія А. Хитра,
секретарка Кружка.

КЕПСЬКО З СІЛЬСЬКИМ ГОСПОДАРСТВОМ

(Закінчення з стор 2-ої)

рук, не підлягає сумніву, що у 1963-му році повториться ситуація з минулого року: всі заходи треба буде звернути в першу чергу на вирощування кукурудзи із занедбанням інших сільськогосподарських робіт; кукурудзи належно обробити та зібрати на всій площі не вдасться, і плян 1963-го року виконаний не буде.

Як згадано вище, внаслідок недостачі кормів зимівля худоби пройшла незадовільно, що й спричинило зменшення надоїв молока, і тому плян продукції молока у першому кварталі не виконано. Партійні керівники думають „перекрити допущене у перші місяці відставання по виробництву молока і яєць" у літньому періоді, але восени починається період отелювання корів, і тоді надої молока знижуються. То чи можна буде в одному тільки літньому періоді надробити недостачу за перший квартал і забезпечити покриття знижених надоїв у осінньому періоді?

Хоч натиск на виконування плянів заготівель м'яса великий, на 28-го березня — день, коли промовляв Підгорний — квартальний плян продажу м'яса державі виконало з 25 областей тільки 15, і то за рахунок реалізації малолітньої, невгодованої худоби.

Безсумнівно, партійні керівники здають собі справу з ненормальности такого стану, але вони не насмілюються признатися, що далі не можна вести господарства в такий спосіб, як ведеться досі. Тому виходу із скрутної ситуації шукають у щораз більшій експлуатації колгоспника. Час від часу котрийсь із партійних керівників платить за невдачу своєю головою, хоч запобігти тим невдачам не в їх силі.

Одною із таких жертв став Бубновський, секретар компартії України, який 10 років на тому пості був відповідальним за сільське господарство. При останній перебудові партійного керівництва за „виробничим принципом" Бубновського увільнено від обов'язків секретаря ЦК і призначено на пост першого секретаря Хмельницького сільського обкому партії. На останньому Пленумі його звільнено також з посту кандидата в члени Президії ЦК компартії України, а на його місце обрано секретаря Київського промислового обкому партії —Василя Дрозденка.

(абв.)

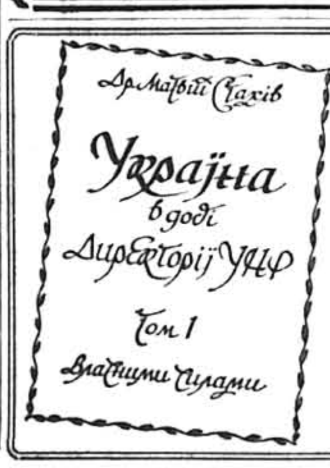
В НАШІЙ КНИГАРНІ
можна набути:

Д-р Матвій СТАХІВ: ПЕРША СОВЄТСЬКА РЕСПУБЛІКА В УКРАЇНІ	$ 1.00
" ДРУГА СОВЄТСЬКА РЕСПУБЛІКА В УКРАЇНІ	2.40
" ЗАХІДНЯ УКРАЇНА ТА ПОЛІТИКА ПОЛЬЩІ, РОСІЇ І ЗАХОДУ 1772-1918 — Том I	1.50
Том II	1.50
" ЗАХІДНА УКРАЇНА — нарис історії державного будівництва та збройної і дипломатичної оборони в роках 1918-1923 Том III	1.95
Том IV	1.95
Том V	1.95
Том VI книжка 1	2.40
Том VI книжка 2	2.85
" УКРАЇНА В ДОБІ ДИРЕКТОРІЇ УНР. Том I. Вл. силами	3.60
Том II. В друку	

Замовлення і належність слати на адресу:
SVOBODA
81-83 Grand Street — Jersey City 3, N. J.

БАГАТО ІЛЮСТРОВАНА КНИГА
Олекси Повстенка
КАТЕДРА СВ. СОФІЇ У КИЄВІ
Видання УВАН

В 336 ілюстраціях показано мистецьку велич катедри св. Софії, її архітектуру, мозаїку, фрески і всю оздобу.
В тексті вміщено історію Катедри від початку до наших часів.
Книга великого альбомного формату, 472 ст. на найкращому крейдяному папері — тексти англійською й українською мовами.
Ціна $12.50.
Замовляти:
"SVOBODA", 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.



Цей перший том монографії має 272 стор. з оригінальними фотографіями. Ціна в картоновій оправі — $3.60, а в полотняній — $4.80. При поштовій пересилці треба додати ще 15 центів на поштову оплату.
Замовляти:
SVOBODA
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 5-го ТРАВНЯ 1963 р.:

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 39 о год. 3-ій по пол. в залі УНДому. Побір вкладок в суботу 4-го травня від год. 7-ої до 10-ої веч. і в неділю 5-го травня від год. 12-ої до 3-ої по пол. Управа Відділу просить тих членів які довжні із вкладками негайно їх вирівнювати. — Управа.

WILKES-BARRE, Pa. — Місячні Збори В-ва св. Івана Хрестителя, Відд. 223, в церковній залі св. апп. Петра і Павла укр. кат. церкви, ріг River і Chestnut St. - М. Леськів, сек.

ЧЕТВЕР, 9-го ТРАВНЯ 1963 р.:

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Українського Народного Дому, 316 Відд. в год. 8-ій веч. На порядку нарад є важні справи, як закупу автоматичної кругольні, видання історії Т-ва і інші. Приявність усіх членів побажана. Взиваємо рівночасно усіх членів вирівняти усі залеглі вкладки, щоб не треба було безпотрібно виготовляти спис довгуючих членів для прочитання на піврічних зборах. — Управа.

● РОЗШУКИ ●

Пошукує родина з України, Зофію СЕНЮК, уродж. 1919 р. і Анну СЕНЮК, уродж. 1912 р. в Делятині, Зах. Україна.
Писати на адресу:
Bohdan Turchynsky
326 S. Evergreen Avenue
WOODBURY, N. J.
Інші газети прошу передрукувати.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим співвласниками 25-мільйонового майна організації!

ТАРЗАН, ч. 5024. Дивогляди!



Професор Саттон перший перервав ту страшну тишу. — Це неймовірне...

— Але ж ті динозаврискі потвори є з групи савропада, які згідно з загальною думкою вигинули тисячі років тому.

— Ходім! — гукнув він гарячково. — Думаймо про інші дивогляди, що їх можемо побачити... Думаймо, яке це значення могло б мати для науки!